

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

1

עין משפט
נר מצוה

יב א מיי פיי מהל
שכירות הל' ד סמג
עשין פט טוש"ע ח"מ סי'
ז סעיף ג:
ב ב מיי שס הל' ד וסמג
שס טוש"ע שס וסי'
שג סעיף ג בה"ה:
כא ג מיי שס פ"ט הלכה
ד ופ"ח מהל' מכירה
הל' ז ד סמג שס וסי' פז
טוש"ע ח"מ סי' שלג סעיף
ד וסי' קל סעיף י וסעיף
יב:

בב ד מיי פכ"ד מהל' שבת הלכה ד סמג
לארין סח טו"ש"ע א"ח ס"י
שז סעיף ז:
בג ה מיי פ"א מהל' ממרים הל' ה סמג
עשין קי"א ולארין קי"ז:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הלכה כרבי
יהושע בן קרחא דשרי:

רבינו חננאל

ר' יהודה אומר אם השבח יתר על התרצהה נתון לו ההצאה כר' ואע"פ דנתן סתמא בבבא מציעא כל המשנה ידו על התחלתה. סבר דלמא איך סדר למשנה ותנא כל המשנה בבבא מציעא ודור ושינאה נבחרתא דר' מאיר ור' יהודה כמו שפירשו בבבא קטא בהגותו וקיימא על קמא וסוד ואחר כך מלתוקא ולי הלכה כסדר לפיכך הוצרך לומר בפירושו ה"ל כר' יהודה. ורב קטא אמר לא צריך. כר' סמבון איך סדר למשנה בבבא מציעא על הסדר היא שניה. המוקדם מוקדם והמאוחר מאוחר ותלתא כר' חזא מכתבה ויהי ובר פיישנה בהגותו בעיקר מקומו: ת"ל לא יאמר אדם לחבירו בשבח תיראנה שפירשונו תעבור. ר' יהושע בן קריה אומר [אומר] תיראנה שפירשונו כמו לערב. אמר רבא בר בר חנה אי"י יהושע בן קריה הלכה כר' יהושע בן קריה: ת"ל

הנשאל להכנס וטימא
לאח לאחכ אחר
ויטהר לו וכן לאח
ואסר לו לא ישאל אחד
היו ריחיו. היו שנים אחד
אוסר ואחד מותר. אחד
מטהר ואחד מטמא. גדול
היה אחד מהם גדול
מחבירו בכמה ובמנין
שלה אחדיו. האם היו
השנים שוין. האם אחד
המחמיר. ויהושע בן
הקנה אומר שלח בזה
הדף אחד המחמיר בזה
סופרים הלך אחרי המיקל.
אמר בו יוסף הלכה כר'
יהושע בן קרח. ת"ל כר'
הפושעים שחורו אין
מקבילין אותם עולמית.
דברי ר' מאיר ר' יהודה
אומר חזון במטמנותיו
בסתין אין מקבילין אותם.
חזון פהריסא מקבילין
אותם. איכא דאמרי ר'
יהודה אמר עשו בביירות
בסתין כלומר פשיעו
בסתין היתה מקבילין אותם

רבי מאיר אומר נותן לו דמי צמרו. תימה קשיא דר"מ אדר"מ
דהכא אמר רבי מאיר נותן לו דמי צמרו אלמא שינוי קני
וההגחול (קמח) (צ"ק סה) ע"ש תנן אמר ר"מ הגחול פרה מעוברת וילדה
הכל טעונה וגוזה משלם אותה ואת גזוזתה ואת וולדותיה אלמא
קסבר שינוי לא קני וי"ל דשאיני התם
דקנסא הוא דקא קניס רבי מאיר
דפרישס התם משום לעבד איסורא
וכן דהאיא דהנזקין (גיטין נג) דהמטמא
והמנוקב ומנסך קניס ר"מ שוגג
אטו מויד דמזיקו צדיק אצל הכא
לא שייך לקנסו דלטובתו של בעלים
נמכין וכסבור הוא כזה לעשות כן
וא"ת אכתי קשיא דר' יהודה אדרבי
יהודה התם אי"ר יהודה גזילה חוזרת
בעיניה אלמא שינוי קני והכא קתני
ידו על התחתונה אלמא שינוי לא
קני ואומר ר"ת דהתם נמכין הוא
לקנות אצל הכא שוגג היה ולא
נמכין לקנות:

פשיטא דמחלוקת ואחר כך
סתם. תימה למה לן

למיפשת משום סתם בלאו הכי
פסקינן פרק מי שהזליהו (עירובין דף
מא:) ר"מ ורבי יהודה הלכה כרבי
יהודה ואי משום דליכא אמוראי התם
דפליגי וליה להו דך כללא לגבי הלכה
וכסתם משנה נמי פליגי אמוראי
ואפילו במחלוקת ואחר כך סתם ונמי
איכא מאן דפליג בקיפון פירקין
(דף כא.) גבי שכירות בחים דפליגי
ר"מ ור' יוסי ופסיק רב יהודה אמר
שמואל הלכה כרבי יוסי אע"ג דבבב
הכי סתם כר"מ לכך נראה לפרש
בלאו מנח סתם בעי למיפשת דליהו
הלכה כסתם אלא הכי פריך מחלוקת
אמוראי כסתם הוא ואפילו למאן דלית
ליה הלכה כסתם מ"מ תשיב כרבים
לגבי יחיד: ה"ג **משום דקתני**
א"ה כי ה"בבא פסיקתא. כלומר
דקתני כל המשנה הוא לשון הלכה
הפסוקה ולא גרסינן גבי כמו שפירש
הקונטרס דהא איכא מאן דאמר
התם " דאין הלכה כהיהא דכל החוזר
צ"ו כ"ס: **הנראה ששמואל עמי**
לעבר פי' ר"י שהלכה כדעיינן
שמואל לעמוד עמי לערב:

הנשאל לחכם ושימא לא ישרא
לחכם ויטהר. וא"ת

יודיע לו כבר שאלתי לפלוני ואסר לי
מזה דף כ: וס' ד"ה אגמריה) חכם שאסר
וסווגיל כאדךד דבאה אמרינן בפ"ק
להתיר אבל אם התיר חבירו רשאי
ולא כן תני הנשאל לחכם והתיר לו
רבי סימון ולא כן תני כלומר והלא
די כן יודך ופלה היה שאל לרי' אמי
ששמה יתיר והא' דאמרינן פרק אלו
טריף רב אדא בר מניומי מכשר
ש"י היה פוסק ככל איכא דאמרי
הא' דאמרי לגבי לשון ראשון כטפל
ה' דהכא ורבינו שמשון היה מפרש
פ"ה אבולגים ועמי האדך קאי
פ"ה אחרת ועוד קשה דבבבבבות
שחורה כולה דברי ר"מ משמע הא'
הן דברי חבירות ועמה חזרו לסורן
וי' דברי חבירות והכי פירושן וכולן
מטעמוניות פ"י שחזרו לסורן בסתר
אסורן צפרהסיא שאינם גונבים דעת
פירוש אם שכבר עשו בדברי חבירות
פירון אם חזרו ונכשלו אבל אם שכבר
חזרו והיו מטעין הצבירות:

וְנֹתָן לוֹ הַכֶּצֶע דְּמֵי אֹמְרוֹ. נוֹתָן לוֹ כֶּצֶע זֶה דְּמֵי נֹמֵר לָצֵן כְּבִחְמֵלָה
אֵלֶּם יִרְאֶה דְּסִבְרָא לִיה לְר"מ כֹּל הַמִּשְׁנָה מִדַּעַת צַעֲלֵי נִקְרָא גּוֹלָן
וְכִסְיָא וְכִדְמִפְרֵשׁ בְּצִבָּא קִמָּא בְּהַגְחֹל עֵינִים [דף קסז.] וְעוֹטֵל הַלָּמֶר
לְעֵלְעֵלְמָנוּ אַע"פ שֶׁהוּא מַעֲוֹלָה עֲכָשִׁי בְּדִמְיִם: ר' יְהוּדָה אֹמֵר. א"כ
יִדְּוּ מִתְּשַׁכְּחָא לֹא מִתְּשַׁכְּחָא בְּשִׁינְיָא אֵלֶּם יִדְּו
עַל הַמִּתְחַלְתָּה: וְהֵם הַשְׁתָּה שֶׁהֵיחָד
הַלָּמֶר יֵתֵר עַל הַיֵּצִיָּא שֶׁהוּיָא הַכֶּצֶע
נוֹתָן לוֹ צַעֲלֵי הַלָּמֶר אֵת הַיֵּצִיָּא
סְמוּמִים וְעֵינִים וְזָכַר פְּעוּלָה כְּשִׁמְר
יָוֵם וְהֵם שָׁרְס כְּמוֹ שֶׁהִנֵּה עִמּוֹ
אִיֹּס הַיֵּצִיָּא יִתִּירָה עַל הַשְׁתָּה כו':
הַלָּהֶּה כִּר' הַיּוֹשֵׁעַ (ב.) דְּשָׂרִי בְּמִלּוּה

על פה: מחלוקת דרבי מאיר ורבי יהודה בהגזל כצ"ק [ק] ואחר כך סתם לן מנא צבצא מניעא כר' יהודה וכל מחלוקת שחלקן תנאים ואח"כ סתם לנו במשמתנו כאלה מן הלכה ככמותו לכיון דסתמייה אחר המחלוקת ש"מ דקמו בן צנן שעממייה ומסתברא שטעמא דהלך: דאין סדר למשנה. סידרה דמתנימין לאו דוקא ושמא משנה אחרונה היא נשנית ראשונה בצבית המדרש: כל מחלוקת ואחר כך סתם נמי ר'. אלמה קיימא לן כל מחלוקת ואחר כך סתם הלכה כסתם בצבמות צפ' הכולל (דף מצ:). כי לא אמרינן אין סדר. אלא סמכינן אסידרה ה"מ בחד מסכתא: טויקא. כוללה. תלמא צבי: ואיצעית אימא. להכי אהדיניהו רב יוסף לאפיה דאי נמי אין סדר למשנה לא אינטריך לומר הלכה כרבי יהודה דודאי להכחא כי האי סתמא דכל המשנה לא הוה שייכא למיתנייה התם בשוכריה דהא לא חזרי בהוה פירקא צנינו אלא חזרי וחדתיהו התם ש"מ להכחא קא פסיק ואילי: הנראה. עתה נראה לשון הבוא נבוא (בראשית לו). לא יאמר לו צבצת הנראה אם תעמוד עמי לערב לעשות במלכתי לערב: וכוונתו שחזרו. אזולני ועמי הארץ קאי: אין מקבלין אוסן. להחזיקן בתורת מצבות לסמוך עליהן: עשו דבריהן. בסתר עצירות (שערו עד הנה: צפרפסא

ר"מ ר"י אומר חזרו בה
אותן בפרהסיא מקבלין אותן א"ד עשו דבריהם במ

וזכי לא ישאל לכל החכמים וידונו זה עם זה אולי ישיבוהו מדבריו וי"ל
 אבל אם אומר לו כבר שאלתי פלוני חכם מותר אבל ודאי החכם זיהר
 אין חזירו רשאי להמיר אלא"כ יוכל להחזירו כגון שטעה בדבר
 לסנהדרין (דף ג.) דמה שעשה עשוי וישלם במיתו אם נשאר ויתן
 לאסור ודאי דאמר"י ירושלמי בפ' ר"א דמילה ר' סימון שראו את
 ישאל להם שמה יאסור אלמא משמע דהמיר אין חזירו רשאי לל
 ואינו שנו בשום מקום הנשאל לחכם כו' דלא אסרו חכמים אלא
 אסר לר' סימון ושרא ואיקפד רבי אמי כהדא דמי נשאל לחכ
 מטרפות (חולין ד' מט.) גבי מחטא דאשכחנא בסימפונא רבה דבב
 התם שניהם היו צדיק המדרש כשנשאלה השאלה **בש"ל**
 שבתלמוד בשל תורה הלך אחר המחמיר בשל סופרים הלך
 ויעקור והלכה כלישנא קמא ור"ח פירש דלאורייתא לחומרא דאחר
 דבכל מקום שיש להחזיר כחד מיניהו משמטת התלמוד בתריה
 וקושיא וי עם הארץ לא יוכל לעשות עוד תשובה ועוד דלשון
 בפ' עד כמה (דף ז:) תניא עם הארץ שקיבל עליו דברי חכמות
 לא נחמד מקבלין לכך נראה לפרש אעמי הארץ החשודין על המ
 ונחלקו אם יקבלום עוד ובמסכת דמאי (פ"ג משה ג.) מיתניא ב
 שקבלו עליהן דברי חכמות וחזרו לסורן אין מקבלין אותן עולמית
 ובפרהסיא נוהגין דברי חכמות אין מקבלין אותן לפי שהם גונבין
 הדברות אז מקבלין אותן דודאי אין מאסר שנאמרו כ"כ בתשובה
 אף במטמוניות מקבלין אותן כן יאמר שנתאמרו כ"כ בתשובה
 לא עשו דברי חכמות אלא בפרהסיא אין מקבלין אותן

מסורת הש"ס

(א) [סוכה יא.], ב) [זבֿרֿות]
ג. וּשְׁנֵי, ד) [יבֿמֿות מִזֵּבֿ:
(ד) בִּזְמַן עוֹה, ה) שֶׁנֶּחֱסָה
ו) חוֹלֵין מִדֶּה: ז) עֵשׂ:
[זבֿרֿות סג.], ח) מוֹסַפָּה
עֲדוּת פִּיטָא' (יג), ט) בִּזְכוּת
לָהּ, י) מוֹסַפֿ' דְּרֵמָא' פִּיטָא:
[זבֿרֿות טח.], יא) [בִּזְמַן עוֹה]
טב) בִּסְמָא' נוֹסַף: טג) שְׂבִידִם,
יד) [בִּזְמַן עוֹה.], טד) [וְעֵשׂ:
וּמוֹסֿ' בִּזְק קָב. דִּיה גִּבִּי
טו) בִּזְמַן עוֹה: טו) דִּיה: טז)
וּמוֹסֿ' מִנְחוֹת סו. דִּיה זִכְרָה,
טז) [שְׁאֵלֹה] יעִבֿ' [י.],
טז) [וְעֵשׂ עוֹה חוֹלֵין מִדֶּה:
סדֵּיה הוֹסֿ']

מוסף רש"י

[illegible]